

**Oświadczenie złożone przez senatorów
Grzegorza Wojciechowskiego, Bogdana Pęka,
Marka Martynowskiego, Jana Marię Jackowskiego, Krzysztofa Słonia,
Henryka Górskiego, Wojciecha Skurkiewicza, Waldemara Krasę,
Roberta Mamąta i Przemysława Błaszczyka
na 35. posiedzeniu Senatu
w dniu 20 czerwca 2013 r.**

Oświadczenie skierowane do prokuratora generalnego Andrzeja Seremeta oraz rzecznik praw obywatelskich Ireny Lipowicz

Szanowny Panie Prokuratorze! Szanowna Pani Rzecznik!

Zwracamy się do Pani Rzecznik i do Pana Prokuratora Generalnego z prośbą o zbadanie sprawy z Sądu Okręgowego w Koninie. Sąd ten postanowieniem z dnia 27 listopada 2012 r. ustanowił zabezpieczenie polegające na ograniczeniu prawa własności i zezwoleniu Kopalni Węgla Brunatnego „Konin” SA na wejście na nieruchomość rolną, stanowiącą własność pozwanego Jana K. Sąd Apelacyjny w Poznaniu postanowieniem z dnia 14 lutego 2013 r. postanowienie to utrzymał w mocy.

Wydaje się sprawą dość dziwną, że sąd stosuje zabezpieczenie będące w istocie spełnieniem roszczenia powoda – bo przedmiotem tego roszczenia było właśnie wejście na grunt stanowiący własność pozwanego. Odnoszę wrażenie, że takie postępowanie sądu oznacza opowiedzenie się po stronie silniejszego podmiotu, jakim jest kopalnia, przeciw podmiotowi słabszemu, jakim jest rolnik prowadzący własne gospodarstwo.

Zdumienie budzi fakt, że – mimo istniejących możliwości prawnych i wniosku pozwanego w tym zakresie – sąd ustanowił zabezpieczenie na rzecz kopalni bez stosownego zabezpieczenia finansowego na rzecz rolnika. Mało tego, pozwany Jan K. na skutek postępowania kopalni został wpędzony w poważne kłopoty polegające między innymi na tym, że mimo pozbawienia go możliwości korzystania z gospodarstwa jest on nadal obciążony podatkiem rolnym oraz doszło do pozbawienia jego żony renty chorobowej z KRUS, a stało się tak na skutek niewydania przez sąd odpowiednich dokumentów.

Pragniemy też nadmienić, że przypadek pana K. nie jest odosobniony – podobny tryb postępowania polegający na ustanawianiu zabezpieczenia uprawniającego przedsiębiorstwa górnicze do wchodzenia na grunt rolników jest stosowany częściej. Taka sytuacja dotyczyła m.in. sprawy XII C 98/13/2 Sądu Okręgowego w Poznaniu – Ośrodek Zamiejskowy w Lesznie, gdzie doszło nie tylko do zezwolenia na wejście na nieruchomość w trybie zabezpieczenia, ale również do samowolnego wyegzekwowania tego wejścia przez firmę górniczą, mimo że postanowienie o zabezpieczeniu nie było jeszcze prawomocne. Ta sprawa była przedmiotem oświadczenia senatorskiego z 7 marca br. skierowanego do Prokuratora Generalnego Andrzeja Seremeta.

Pragniemy podkreślić, że to, co spotyka rolników w opisanych sprawach, nazywane eufemistycznie ograniczeniem prawa własności, jest w istocie ich wywłaszczaniem, które stosownie do art. 21 ust. 2 Konstytucji RP jest dopuszczalne jedynie na cele publiczne i za słusznym odszkodowaniem. Tu mamy do czynienia z wywłaszczaniem na cele biznesowe (prowadzenie przedsiębiorstwa górniczego), z pogwałceniem praw rolników, właścicieli nieruchomości. Z przykrością musimy stwierdzić, że w tym – w naszym przekonaniu bezprawnym – postępowaniu wymiar sprawiedliwości przyłącza się do krzywdzenia rolników.

Zatem prosimy Panią Rzecznik i Pana Prokuratora Generalnego, aby w ramach swoich kompetencji przyjrzeni się tym sprawom, a w szczególności by ocenili zgodność z prawem tych postanowień o zabezpieczeniu, które wbrew normie art. 731 k.p.c. w istocie zmierzają do całkowitego spełnienia roszczeń przedsiębiorców górniczych względem rolników.

Prosimy również oba Wysokie Urzędy, by w ramach swoich uprawnień rozważyły, czy tryb zajmo-

wania nieruchomości rolnych na rzecz kopalni w drodze tak zwanego ograniczania prawa własności, będącego w rzeczywistości trwałym pozbawieniem rolnika własności (przecież ziemi zajętej pod kopalnię nie odzyska on nigdy), jest zgodny z konstytucją, bo naszym zdaniem nie jest. Jeśli kopalnia chce się rozwijać i eksploatować grunty rolników, to powinna te grunty wykupić, a nie de facto je wywłaszczać, jak to się obecnie dzieje na przykład w sprawie Jana K.

Z poważaniem
Grzegorz Wojciechowski
Bogdan Pęk
Marek Martynowski
Jan Maria Jackowski
Krzysztof Słoń
Henryk Górski
Wojciech Skurkiewicz
Waldemar Kraska
Robert Mamątow
Przemysław Błaszczuk